

Onderwerp:

Samen Leven, Samen Verder 2026 - Koersdocument opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders.

Datum: 18 augustus 2026

Portefeuillehouder: M.A. van den Berg

Team: Samenleving

Steller: Ingrid van der Meer/Demet Akpinar

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van Samen Leven, Samen Verder 2026 - Koersdocument opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders.

Relevante achtergrondinformatieVoorgeschiedenis

De gemeente Diemen wil haar verantwoordelijkheid nemen en een bijdrage leveren aan de opvang, ondersteuning en participatie van de doelgroepen uit het koersdocument Samen Leven, Samen Verder 2026. Dat doen we vanuit solidariteit en vanuit wettelijke verantwoordelijkheden, waaronder de Spreidingswet voor de opvang van asielzoekers. Daarbij staat een menswaardige en goed georganiseerde opvang centraal.

De gemeente Diemen heeft de afgelopen jaren ruime ervaring opgedaan met de opvang, begeleiding en participatie van verschillende groepen vluchtelingen en ontheemden, waaronder statushouders asielzoekers en Oekraïense ontheemden. De oorlog in Oekraïne en de landelijke ontwikkelingen rond de asielopvang hebben deze opgave de afgelopen jaren verder vergroot en veranderd. Ook heeft Diemen te maken met ongedocumenteerden die in kwetsbare situaties ondersteuning nodig hebben.

Concrete aanleiding

De opgave voor de opvang, ondersteuning en participatie vraagt om samenhang en een langetermijnvisie. Daarom is dit koersdocument opgesteld.

Inhoud en onderbouwing

Beslispunt 1: Vaststellen van Samen Leven, Samen Verder 2026 - Koersdocument opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders.

Argumenten en keuzemogelijkheden beslispunt 1

Het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026 geeft richting aan de manier waarop Diemen de komende jaren de opvang, ondersteuning en participatie vormgeeft. Het biedt houvast bij keuzes in beleid en uitvoering.

De maatschappelijke en bestuurlijke situatie rond opvang en migratie verandert voortdurend. Het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026 geeft richting voor de lange termijn en laat tegelijk ruimte om de uitvoering aan te passen aan nieuwe wet- en regelgeving en veranderende maatschappelijke opgaven.

Diemen wil mensen niet alleen een veilige en menswaardige plek bieden, maar ook, binnen de

mogelijkheden die voor hen gelden, kansen geven om mee te doen in de Diemense samenleving. Daarbij houden we rekening met schaarste aan woningen, druk op voorzieningen en andere gemeentelijke opgaven. We hebben daarnaast oog voor de leefbaarheid en stimuleren ontmoeting tussen nieuwe en bestaande inwoners.

Kanttekeningen en/of risico's beslispunt 1

De uitvoering van de doelen van het koersdocument vraagt om passende randvoorwaarden, zoals voldoende financiële middelen en capaciteit bij de gemeentelijke organisatie en samenwerkingspartners. Ook de stapeling van opgaven en de schaarse fysieke ruimte in Diemen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering.

Verbinding met andere onderdelen

Maatschappelijk effect

Het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026 draagt bij aan een samenhangende aanpak van opvang, ondersteuning en participatie, met aandacht voor menswaardige opvang, zelfredzaamheid en leefbaarheid.

Financieel

Voor de uitvoering wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van rijksmiddelen, het Gemeentefonds, specifieke uitkeringen (SPUK) en andere subsidies en bijdragen. De beschikbare middelen hangen mede af van landelijke wet- en regelgeving en rijksbeleid. Veranderingen hierin kunnen gevolgen hebben voor de beschikbare middelen. Als er extra budget nodig is, wordt hiervoor een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Juridisch

De juridische kaders, rechten en plichten verschillen per doelgroep. In het koersdocument is relevante wetgeving benoemd en toegelicht.

Duurzaamheid

N.,v.t.

Communicatie

Het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026 delen we met samenwerkingspartners en uitvoeringsorganisaties. Daarnaast is het te lezen op de website van de gemeente.

Participatie

Bij de totstandkoming van het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026 zijn mensen uit de doelgroepen en de maatschappelijke partners betrokken die actief zijn op het gebied van opvang, ondersteuning en participatie.

Om ervaringen en behoeften van de doelgroepen mee te nemen, is gebruik gemaakt van inzichten uit rondetafelgesprekken met Oekraïense ontheemden en statushouders. Zij deelden hun ervaringen op het gebied van wonen, participatie, ondersteuning en voorzieningen in Diemen. Deze inzichten zijn verwerkt in de uitgangspunten en doelen van het koersdocument opvang, ondersteuning en participatie 2026.

Daarnaast hebben (periodieke) gesprekken met maatschappelijke partners, zoals VluchtelingenWerk Nederland en Vrede aan dit Huis, inzicht gegeven in knelpunten, kansen en aandachtspunten in beleid en uitvoering. Ook vanuit programma's onderwijs, inkomen en armoede, sociaal domein en welzijn, sport en cultuur, is input verkregen en verwerkt in het koersdocument. Hiermee is een integrale blik vanuit verschillende perspectieven geborgd.

Omdat Diemen momenteel geen opvanglocatie voor asielzoekers heeft, heeft een vergelijkbaar gesprek met deze doelgroep niet plaats kunnen vinden. Ook met ongedocumenteerden heeft geen afzonderlijk rondetafelgesprek plaatsgevonden.

Uitvoering en vervolg

In het vierde kwartaal van 2026 volgen het veiligheidsplan en het implementatieplan voor het AZC, waarvoor het koersdocument de richting geeft.

Op dit moment is er voldoende gemeentelijke capaciteit om de opgaven voor opvang, ondersteuning en participatie uit te voeren. Recent is er een vaste beleidsadviseur vluchtelingen aangenomen en is het projectleiderschap voor de realisatie van de asielopvang verlengd.

We blijven in gesprek met de doelgroepen en partners en gebruiken de opbrengsten om de uitvoering te verbeteren, de samenwerking te versterken en het koersdocument te evalueren. Als aanpassing van de koers nodig is, wordt hiervoor een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Volgens afspraak informeert het college de gemeenteraad over de voortgang, in principe via de reguliere P&C-cyclus en waar nodig tussentijd. Het koersdocument beschrijft hoe monitoring en rapportage plaatsvinden.

Bijlagen

1: Samen Leven, Samen Verder 2026 - Koersdocument opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders.

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Samen Leven, Samen Verder 2026 - Koersdocument opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders.

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 18 augustus 2026.

Besluit

Het Koersdocument Samen Leven, Samen Verder 2026 - opvang, ondersteuning en participatie van asielzoekers, Oekraïense ontheemden, ongedocumenteerden en statushouders, vast te stellen.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 17 september 2026,

De voorzitter,

De griffier,